

Remissyttrande från Vänsterpartiet Gotland, angående Biblioteksplan 2026–2029

Inledande synpunkter

På det hela taget anser Vänsterpartiet att det är en väl genomarbetad och bra plan som läggs fram. Vi har inte några synpunkter på själva innehållet utan ställer oss bakom den plan som presenteras.

Dock vill vi lyfta att vissa punkter kan komma att hotas framåt då vi ser att det finns intressekonflikter mellan delar av planen och politiska beslut som kan komma att fattas framöver utifrån vad vi får för valresultat i valet 2026.

Nyligen la den borgerliga tankesmedjan Timbro tillsammans med SD:s tankesmedja Oikos fram ett förslag som de kallar Tidöavtalet 2.0 där det redogörs för den politik tankesmedjorna vill se att Tidöpartierna ska driva om de vinner valet 2026. Detta är i nuläget hypotetiska förslag men ingenting i Tidöparternas politik denna mandatperiod indikerar att man skulle välja något annat än att gå på tankesmedjornas linje.

Då mycket av det som står i Tidöavtalet 2.0 direkt och indirekt krockar kraftigt med Biblioteksplanen vill vi redan i detta skede lyfta vår oro över dessa motsättningar och hur den politik som kan komma att bedrivas i det fall Tidöpartierna fortsätter att sitta i regeringsställning efter valet, kommer att påverka möjligheterna att genomföra Biblioteksplanen.

Vi kommer nedan att redogöra för de punkter i Biblioteksplanen 2026–2029 som vi ser är hotade om Tidöpartierna sitter kvar i regeringsställning efter valet 2026.

Vänsterpartiets synpunkter med utgångspunkt i vad vi beskrivit ovan, utifrån planens egen rubriksättning:

De borgerliga partiernas och Sverigedemokraternas tankesmedjor föreslår att bland annat följande myndigheter, institutioner och verksamheter ska läggas ner:

- Jämställdhetsmyndigheten
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
- Nationella sekretariatet för genusforskning
- Institutet för mänskliga rättigheter
- Folkbildningsrådet
- Statligt stöd till studieförbund
- Utbildningsradion

Vidare vill man se över, lägga ner eller slå ihop bland annat följande:

- Barnombudsmannen
- Diskrimineringsombudsmannen
- Forum för levande historia
- Myndigheten för delaktighet
- Myndigheten för tillgängliga medier
- Sveriges stöd till FN
- SVT och SR bantas och slås ihop

Man föreslår även bland annat att:

- Kungliga konsthögskolan ska enbart ägna sig åt ”klassisk arkitektur och konst”
- Diskrimineringslagen ska skrivas om
- Kultursektorn blir av med statliga och offentliga medel

Om Tidöpartierna sitter i regeringsställning efter valet 2026 och därmed ges möjlighet att genomföra den politik eller delar av den politik tankesmedjorna här skissat upp är vi oroliga att väsentliga delar av biblioteksplanen omkullkastas.

Några av de punkter vi anser kan komma att bevakas extra är följande:

1.1 Bibliotekslagen

Ändamål 2§

”...bidra till kunskapsförmedling...”, ”...bildning, upplysning, utbildning och forskning....”

Den som har för avsikt att lägga ner Folkbildningsrådet, Utbildningsradion och ta bort stödet till studieförbunden kan knappast förväntas stå bakom ovanstående punkt i bibliotekslagen. Tidöpartierna har redan under denna mandatperiod fattat beslut som påverkat dessa områden negativt och med tankesmedjornas idé om riktning för den eventuellt kommande politiken framgår det tydligt att den inslagna vägen är en väg man har för avsikt att fortsatt följa.

Prioriterade grupper 5§

”...de nationella minoriteterna...”, ”...personer som har annat modersmål än svenska...”

Den som anser att jämställdhetsmyndigheten ska läggas ner samt vill se över/lägga ner eller göra andra omfattande förändringar när det gäller Diskrimineringsombudsmannen, Forum för levande historia, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för tillgängliga medier förefaller inte ha för avsikt att prioritera dessa grupper.

1.4 Andra viktiga lagar och vägledande dokument för biblioteksverksamheten

Här finns några punkter som väldigt tydligt riskerar att påverkas av den politik Tidöpartierna förefaller vilja driva i det fall de sitter i regeringsställning efter valet 2026. Framför allt ser vi att de förändringar tankesmedjorna föreslår kan påverka följande lagar och riktlinjer som ligger till grund för Biblioteksplanen:

- Diskrimineringslag 2008:567
- Nationella kulturpolitiska mål Prop. 2009/10:3
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning Ds 2008:23

1.6 Nationell kulturpolitik och Region Gotlands kulturplan

Det beskrivs i Biblioteksplanen att man har använt Region Gotlands kulturplan som utgångspunkt. I Biblioteksplanen har man också förhållit sig till nationella kulturpolitiska mål då kulturplanen förhåller sig till dessa. Men vad händer med Region Gotlands kulturplan och de nationella kulturpolitiska målen om den politik Tidöpartierna har för avsikt att föra framåt blir

verklighet? De nationella kulturpolitiska målen som man anger i Biblioteksplanen att man tar sin utgångspunkt i är följande:

- **Självständighetsmålet:** Kulturen ska vara en dynamisk och obunden kraft med yttrandefriheten som grund.
- **Delaktighetsmålet:** Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet
- **Samhällsmålet:** Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

Dessa mål ska kulturpolitiken uppnå genom att främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och möjlighet att utveckla sina skapande förmågor samt att främja kvaliteten och konstnärlig förnyelse.

Två av målen i Region Gotlands egen kulturplan lyder enligt följande:

- Ett starkt och obundet konst- och kulturliv med hög kvalitet över hela Gotland
- Alla har möjlighet till eget skapande och delaktighet i kulturlivet

Tidöpartiernas tankesmedjor föreslår att Kungliga konsthögskolan enbart ska ägna sig åt "klassisk arkitektur och konst" samt att statliga och offentliga medel till kultursektorn ska tas bort samt att statligt stöd till studieförbunden slopas. Man vill alltså både lägga sig innehållet i en av landets högsta konstutbildningar, göra kulturen beroende av rika mecenater och biljettintäkter samtidigt som man, genom att strypa stödet till studieförbunden, göra det svårare för enskilda individer att själva delta i skapande verksamheter eller på andra sätt ägna sig åt konst och kultur via studieförbunden. Kultur som är beroende av välgörenhet och donationer kan inte ses som obunden. Kultur som inte får stöd utan förväntas bära sina egna kostnader kommer att förlora i bredd och bli betydligt dyrare och därmed mindre tillgänglig för ekonomiskt utsatta grupper. Därmed utgör Tidöpartiernas eventuellt kommande reformer ett direkt hot mot de ovan angivna punkterna.

Sammanfattning

Vi menar att flera av delarna i den plan som lagts fram är direkt och indirekt hotade av den politik allt tyder på kommer att föras av Tidöpartierna om de sitter kvar i regeringsställning efter valet. Vi vill därför redan nu sätta ord på den oro vi känner och flagga för de risker vi ser. Vår farhåga är att denna biblioteksplan, i det fall Tidöpartierna fortsätter att styra nästa mandatperiod, kommer att påverkas kraftigt och i värsta fall bara bli en fin pappersprodukt.

Hälsningar

Vänsterpartiet Gotland